

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

21. marts 2019

Copenhagen Business School
CBS LAW
Porcelænshaven 18B
2000 Frederiksberg

Kommentarer til Erhvervsministerens besvarelse af spørgsmål 1 til L 190 stillet af udvalget den 8. marts 2019.

Spørgsmål:

Vil ministeren kommentere henvendelsen af 7/3-19 fra CBS LAW, Copenhagen Business School, vedrørende bevarelse af IVS'ere, jf. L 190 – bilag 2?

Troels Michael Lilja
Associate professor, PhD
Head of Doctoral School of
Business and Management
Phone: +45 3815 3829
tml.law@cbs.dk
<https://www.cbs.dk/en/research/departments-and-centres/cbs-law/staff/tmljur>

Svar:

I høringssvaret fra Troels Michael Lilja, fremsættes en række bemærkninger til L 190 om ændring af selskabsloven og årsregnskabsloven (Afskaffelse af iværksætterselskaber og nedsættelse af minimumskrav til anpartsselskabers selskabskapital), som blev fremsat den 28. februar 2019. Vedlagt denne besvarelse er et notat udarbejdet af Erhvervsministeriet om baggrunden og formålet med det fremsatte lovforslag. Der henvises igennem denne besvarelse til dette bilag.

Nedenfor gennemgås og kommenteres de enkelte bemærkninger i Troels Michael Liljas høringssvar vedrørende L 190.

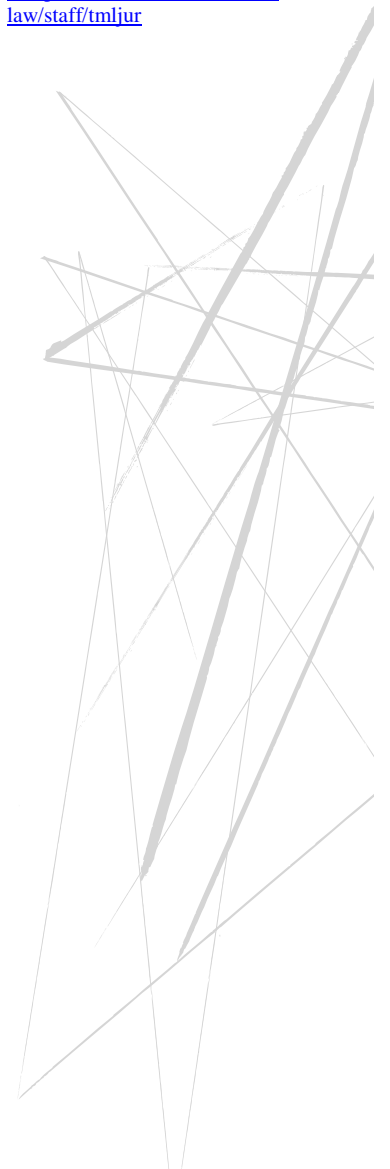
1) Bemærkning:

Danmark bør bevare IVS og kopiere Luxembourgs regler, hvor IVS-anparter kun ejes af fysiske personer, og hvor man kun kan eje IVS-anparter i ét IVS ad gangen.

Kommentar:

En ændring af iværksætterselskabsformen, så den svarer til de luxembourgske regler, vil sandsynligvis ikke i tilstrækkelig grad imødegå de udfordringer, som iværksætterselskabsformen i sin nuværende form er udsat for, se afsnit 1. Den begrænsede økonomiske vækst og den hyppige tvangsopløsningsrate vil sandsynligvis fortsat gøre sig gældende. Dertil vil risikoen for anvendelse af selskabsformen til svingagtige formål formentligt ikke ændres, da de luxembourgske regler om ejerskab af anparter i iværksætterselskaber vil kunne omgås f.eks. ved at indsætte stråmænd som stiftere/ejere af iværksætterselskaber.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Ministeren bygger sin kommentar på "sandsynligvis". Det er meget tydeligt, at Ministeren har besluttet sig for at vende det blinde øje til realiteterne, nemlig at der i regi af IVS er skabt 5.200 jobs, en omsætning på 5,2 mia. kr. og en i forhold til start-up-segmentet mere end godkendt eksport. Den luxembourgske model vil nationalt løse problemet med taxisagerne, da en taxivognmand ikke bare kan støve 40 forskellige mennesker op, som er villige til at stå som ejere af et selskab, fordi taxivognmanden ønsker det – det er meget lidt sandsynligt. At taxivognmanden – uanset om L 190 vedtages eller ej – fortsat vil kunne stifte 40 tyske UG eller irske limiteds og søge taxitilladelser gennem deres danske filialer er dog et uomtvisteligt faktum. Det løses ikke med L 190.

I modsætning til, hvad Ministeren anfører, er IVS ikke i højere grad end ApS blevet anvendt til svigagtige forhold. Det er ganske enkelt en antagelse, som ikke er dokumenteret hverken i Erhvervsstyrelsens analyse eller af Ministeren. Skatterestancerne er 2-4 gange så høje for ApS som for IVS som bekræftet af Skatteministeriet.

2) Bemærkning:

Danmark får med lovforslaget det næsthøjeste kapitalkrav i Europa. Kapitalkravet i ApS bør sænkes til 10-15.000 DKK for at være på niveau med andre EU-lande.

Kommentar:

Regeringen vurderer, at kapitalkravet til anpartsselskaber med fordel kan sænkes fra 50.000 kr. til 40.000 kr. En mindre nedsættelse af kapitalkravet vil bringe det danske krav til almindelige anpartsselskaber mere på niveau med kravet i de EU-lande, som ikke har indført en selskabsform, der er sammenlignelig med iværksætterselskabet, se tabel 2 i Bilag 1.

Udsagnet om, at Danmark får det næsthøjeste kapitalkrav i Europa, er baseret på en beregning, som medtager EU-medlemsstaternes kapitalkrav i selskaber, som er sammenlignelige med iværksætterselskaberne. Det danske kapitalkrav for anpartsselskaber bliver således i høringssvaret sammenlignet med kapitalkravene i iværksætterselskabslignende selskabsformer, hvor kapitalkravet per definition er meget lavt. En sådan beregning vil selvsagt medføre, at det danske kapitalkrav for anpartsselskaber placeres højt. Udsagnet er derfor baseret et skævt sammenligningsgrundlag.

Regeringen vurderer, at anpartsselskabers kapitalkrav ikke bør sænkes til 10-15.000 kr. Baggrunden for, at regeringen har valgt at opretholde et minimumskrav til selskabskapitalen i anpartsselskaber på 40.000 kr., er især selskabskapitalens signalværdi. Selskabskapitalen signalerer, at kapitalejeren eller -ejerne har så stor tillid til forretningsidéen, at man på forhånd har valgt at indskyde en væsentlig sum penge i selskabet som økonomisk fundament i etableringsfasen. Dette forhold kan medvirke til at styrke tilliden i forhold til såvel medarbejdere som kreditorer. Regeringen vurderer ligeledes, at en sænkelse til 10-15.000 kr. for anpartsselskaber vil gøre den afskrækkende virkning kapitalkravet kan have for konstruktioner der har til formål at opbygge gæld og derefter lade selskaber opløse på samfundets regning, for lille.

På trods af at regeringen vurderer et kapitalkrav på 10-15.000 kroner, som værende for lavt til at signalere tillid til selskabet og virke afskrækkende for konstruktioner med svig til formål, havde jeg som erhvervsminister dog gerne set kapitalkravet sænket til et niveau, der ligger under 40.000 kr. Jeg har dog ikke kunnet få øje på et flertal for en kombination, hvor iværksætterselskabsformen afvikles, og kapitalkravet sænkes til et niveau på under 40.000 kroner.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Ministerens kommentar om, at udsagnet om, at beregningen er baseret på et skævt sammenligningsgrundlag er decideret usandt.

Kan man eller kan man ikke starte erhvervsvirksomhed med begrænset hæftelse i Tyskland, Belgien, Italien og Luxembourg med et kapitalkrav på 1 €? Svaret er naturligvis ja.

I selskabsloven er et IVS defineret således: "Iværksætterselskab: **Et anpartsselskab, jf. nr. 2**, der ikke har en registreret selskabskapital på mindst 50.000 kr., og som opfylder betingelserne i § 357 a." **Helt tilsvarende defineres iværksætterselskaberne i Tyskland, Belgien, Italien og Luxembourg.** Er et iværksætterselskab så et anpartsselskab eller er det ikke? Svaret er naturligvis, at IVS er et anpartsselskab, og Ministerens svar er således et forsøg på at snyde på vægtskålen. Det er fuldstændig retvisende, at det gennemsnitlige kapitalkrav for at stifte et kapitalselskab i EU er på ca. 11.000 DKK som anført i mit høringsvar af 8. marts 2019, da IVS for det første er et kapitalselskab og for det andet er et anpartsselskab, både i Danmark og i udlandet.

Var Ministerens udsagn sandt, ville det i øvrigt blot betyde, at Danmark blev placeret på en **20. plads i EU** i forhold til kapitalkravet. Som nævnt hviler Ministerens svar imidlertid på manglende viden om, hvad et IVS er, nemlig et anpartsselskab.

3) Bemærkning:

Konsekvensen af en afskaffelse kan være mindre iværksætteri eller øget filialdrift i Danmark gennem udenlandske selskaber.

Lovgivningskompetencen, rådgivning og arbejdspladser vil flytte ud af landet. Det stiller hverken Skatteforvaltningen eller andre kreditorer bedre.

Kommentar:

Som nævnt oven for i afsnit 1, er det ikke muligt at konkludere, at de virksomheder, som blev stiftet i iværksætterselskabsform, ikke ville være stiftet, selvom iværksætterselskabsformen ikke var blevet introduceret. Dele af iværksætterselskaberne ville med en vis sandsynlighed være blevet stiftet som enkeltmandsvirksomheder eller anpartsselskaber i stedet for.

Det forventes ikke, at afskaffelsen af iværksætterselskabsformen vil medføre en væsentligt øget filialdrift i Danmark gennem udenlandske selskaber. Inden introduktionen af iværksætterselskaberne skete der ikke en stigning i antallet af filialer i Danmark på samme måde, som det skete i f.eks. Tyskland og Norge. Såfremt iværksætterselskaberne bliver afskaffet, vil Erhvervsministeriet sammen med de myndigheder, der bekæmper svig og svindel holde nøje øje med udviklingen i registreringen af filialer. Det er desuden ikke Erhvervsministeriet bekendt, at der skulle være særlige holdepunkter for at formode, at de personer, der begår svig i iværksætterselskabsformen i dag, vil anvende filialer til formålet ved en eventuel afskaffelse af selskabsformen. Det bemærkes i den forbindelse, at

der er mulighed for at foretage målrettet kontrol af filialerne, hvis det skulle vise sig at være tilfældet.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Ministeren forholder sig slet ikke til det faktum, at det før indførelsen af IVS var muligt at stifte s.m.b.a. uden kapitalkrav og uden lovregulering. Baggrunden for indførelsen af IVS var, at der var problemer med s.m.b.a., som man fra Erhvervsstyrelsens side derfor gerne ville afskaffe.

Ministeren fastholder, at der er mulighed for at foretage målrettet kontrol mod filialer af udenlandske selskaber. Ministeren forholder sig tydeligvis ikke til høringsvarets oplysning om, at adgangen til målrettet kontrol er begrænset over for selskaber fra andre EU-lande, da Danmark ikke må behandle udenlandske selskaber mere restriktivt end vores egne selskaber. Det betyder, at en målrettet kontrol kan udgøre en restriktion efter TEUF art. 49 og 54, og at Danmark kan blive dømt for traktatbrud som følge af en restriktiv praksis over for udenlandske selskaber.

Jeg kan ikke lade være med at påpege, at den kontrol, som det i øvrigt ville kræve for at gennemføre en sådan målrettet kontrol, hvis den var lovlig, vil kræve en tilførsel af betydelige ressourcer til Erhvervsstyrelsen og SKAT. Det paradoksale er, at hovedårsagen til, at der kan svindles i danske anpartsselskaber, aktieselskaber mv. er, at kontrollen fra myndighedernes side har været mangelfuld som følge af for få ressourcer som følge af afskedigelser særligt hos SKAT, hvor der ikke har været tilstrækkelige ressourcer til at kontrollere virksomhedernes skatteopgørelser og skattebetaling. Havde der været ressourcer hertil, ville man ikke i 2019 have udråbt IVS som den store sydebuk, for så var svindelen i den største del af virksomhederne opdaget, og IVS havde fremstået som den samme succes i Danmark, som den har været – og fortsat er – i Tyskland.

Selskabsvarianten IVS fejler således ingenting. Det er den manglende myndighedskontrol med alle danske selskaber, der er problemet, og som kaster den ene skandale af sig efter den anden. Hvis opdagelsesrisikoen bliver for lille, er incitamentet til at snyde på vægtskålen for nogle virksomheder simpelthen blevet for stor. Det er for mig at se det hovedproblem, som IVS og iværksætterne skal betale prisen for, hvis L 190 vedtages.

4) Bemærkning:

Lovforslaget er fremsat på et ufuldstændigt grundlag. Erhvervsstyrelsens rapport bygger på alt for mange antagelser og udokumenterede, subjektive vurderinger.

Kommentar:

Lovforslaget er blandt andet udarbejdet på baggrund af Erhvervsstyrelsens Analyse af iværksætterselskaber, der blev offentliggjort den 17. september 2018. Analysen viste, at iværksætterselskabsformen ikke har haft den ønskede effekt i erhvervslivet.

Analysen er udarbejdet af Erhvervsstyrelsen med bidrag fra Skatteforvaltningen på baggrund af dataudtræk fra Erhvervsstyrelsen, Skatteforvaltningen og Danmarks Statistik. Erhvervsstyrelsen har desuden i forbindelse med udarbejdelsen af analysen inddraget eksterne eksperter,

interessenter og andre offentlige myndigheder, så der er tilsikret et fyldestgørende grundlag for analysen.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Jeg tvivler på, at Ministeren har læst Erhvervsstyrelsens analyse. Som jeg redegør for i mit høringssvar angives i L 190 et par grunde til, hvorfor IVS skal afskaffes. Disse grunde er taget fra analysens sammenfatning, og fælles for dem er, at de ikke er underbyggede i analysen. Analysen, der for 95 % vedkommende er lødig, fører læseren igennem udviklingen i og anvendelsen af IVS, og efter læsning af rapporten sidder jeg tilbage med et indtryk af, at IVS har klarer sig bedre end forventet, og eksorbitant bedre end det indtryk, man har fået fra pressedækningen og den politiske debat om IVS.

Jeg blev selv inddraget i processen med Erhvervsstyrelsens analyse, og jeg kan derfor også sige, at den for mig at se i essensen er retvisende og lødig. De udsagn, man tager ud som begrundelse for afskaffelsen af IVS er imidlertid løsrevne udokumenterede påstande, hvor konklusionen lige så godt kunne have været modsatrettet. Min pointe er således, at de 179 mennesker, der inden længe skal tage stilling til, om IVS skal afskaffes, bør gøre sig den ulejlighed at læse analysen, som for mig at se er et vidnesbyrd om, at IVS klarer sig rigtig godt i sammenligning med andre selskabsformer.

5) Bemærkning:

Antallet af tvangsopløsninger er ikke steget mere end forventet, da ingen forventninger er meldt ud, og opgørelsen af omkostninger til tvangsopløsning af IVS hviler på et tvivlsomt grundlag.

Kommentar:

Det er korrekt, at der ikke i forbindelse med introduktionen af iværksætterselskabsformen blev udmeldt et estimat over, hvor mange iværksætterselskaber forventeligt ville blive tvangsopløst. Der var dog i forbindelse med introduktionen af iværksætterselskaberne ikke nogen formodning for, at iværksætterselskaberne ville blive tvangsopløst i det omfang, som det har vist sig at være tilfældet. Se Bilag1, herunder tabel 1.

Redegørelsen for de samlede omkostninger for staten forbundet med tvangsopløsninger er baseret på estimatet i besvarelsen af ERU-spørgsmål 197 alm. del stillet af udvalget den 22. september 2017.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Ministerens svar er et ikke-svar. Selvfølgelig var der ingen formodning for antallet af tvangsopløsninger, når intet var forudsat. Det er ren Erasmus Montanus-logik. Det er beskæmmende, at denne logik både præger lovforslaget og Ministerens svar her.

6) Bemærkning:

Det fremføres, at en højere andel af IVS'er sanktioneres i forbindelse med momsregistrering end ApS og enkeltmandsvirksomheder, hvilket ikke er helt rigtigt ifølge Erhvervsstyrelsens rapport (s. 47- 48).

Kommentar:

Bemærkningen vedrører Skatteministeriets ressource. Jeg har derfor anmodet om bidrag fra Skatteministeriet, som har oplyst følgende:

”Skatteministeriet kan oplyse, at denne konklusion underbygges af tabel 8.2 i Erhvervsstyrelsens analyse, der viser andelen af sanktioner i registreringsfasen i forhold til antallet af momsregistreringer for forskellige virksomhedstyper. Her fremgår det for 2017, at 12 pct. af de iværksætterselskaberne, der momsregistreres, blev sanktioneret. Tilsvarende tal for 2017 var 10 pct. for anpartsselskaber og 4 pct. for enkeltmandsvirksomheder. Konklusionen om, at en højere andel af iværksætterselskaber sanktioneres, underbygges således af data.

Det er korrekt, at tallene i tabel 8.2 ikke er delt op på de forskellige sanktionstyper, hvilket påpeges i høringssvaret. Fælles for sanktionerne er dog, at de pålægges på baggrund af en vurdering af, om der er begrundet risiko for, at staten vil lide tab ved at lade virksomheden registrere.

I forlængelse heraf problematiserer Troels Michael Liljas i høringssvarets afsnit 6 konklusionen om, at iværksætterselskaber er ’..overrepræsenteret i blandt de virksomheder, der nægtes registrering efter skatte- og afgiftslovgivningen på baggrund af skatteforvaltningens svigsindikatorer.’

Konklusionen bygger på analysens tabel 8.2 og 8.4, hvoraf det fremgår, at iværksætterselskaber udgjorde 12 pct. af nye momsregistreringer i 2017, men udgjorde 33 pct. af de potentielle svigsvirksomheder, der blev nægtet registrering efter skatte- og afgiftslovgivningen. Til sammenligning udgjorde enkeltmandsvirksomhederne 59 pct. af momsregistreringerne, men kun 47 pct. af de potentielle svigsvirksomheder, der nægtes registrering. Det er på den baggrund, at analysen konkluderer, at iværksætterselskaber er overrepræsenteret blandt de virksomheder, der nægtes registrering efter skatte- og afgiftslovgivningen på baggrund af skatteforvaltningens svigsindikatorer.”

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Kommentaren fra Skatteministeriet er modtaget, og jeg er glad for denne uddybning af, at en vurdering af, at svigsvurderingen overordnet hviler på, om der er begrundet risiko for, at staten vil lide tab ved at lade virksomheden registrere. Tilbage står imidlertid, at de svigsindikatorer, som SKAT opererer ud fra ikke fremgår af analysen, hvilket gør det umuligt for tredjemand at efterprøve, om svigsindikatorerne er en god målestok for sanktionering. Hvis der eksempelvis indgår en kreditvurdering, vil dette stille IVS umanerligt dårligt fra start. Herudover efterlyses fortsat en opdeling på baggrund af sanktionstyper, da det vil give en langt bedre indikation på, om IVS virkelig er mere problematiske end ApS og enkeltmandsvirksomheder.

Samtidig er svaret fra Skatteministeriet for mig et vidnesbyrd om, at IVS rent faktisk ikke kan anvendes til skattesvig i større omfang end andre virksomheder, fordi de problematiske virksomheder stoppes, inden de overhovedet bliver registreret i henhold til skat og moms.

7) Bemærkning:

I forhold til skatte- og afgiftsrestancerne glemmer man i lovforslaget at anføre, at skatte- og afgiftsrestancerne i aktive ApS er 4 gange højere end i aktive IVS, og at de i ophørte ApS er næsten dobbelt så høje som i ophørte IVS.

Kommentar:

Bemærkningen vedrører Skatteministeriets ressort. Jeg har derfor anmodet om bidrag fra Skatteministeriet, som har oplyst følgende:

”Skatteministeriet bemærker hertil, at det fremgår af sammenfatningen i Erhvervsstyrelsens analyse, at ’..de gennemsnitlige skatte- og afgiftsrestancer for iværksætterselskaber er næsten dobbelt så høje som enkeltmandsvirksomheders, mens de gennemsnitlige skatte- og afgiftsrestancer for iværksætterselskaber omvendt er klart lavere end anpartsselskabers.’ Derudover anføres det også, at ’..anpartsselskaber har samtidig klart de højeste gennemsnitlige restancer, derudover har iværksætterselskaberne næsten dobbelt så høje gennemsnitlige restancer som enkeltmandsvirksomheder.’ Disse konklusioner underbygges i analysens afsnit 8.3.”

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Det er lige præcis det, jeg påpeger. Ud fra den Erasmus Montanus-logik, der hersker i lovforslaget og i ovenstående svar fra Ministeren, bør Ministeren tage konsekvensen og fremsætte forslag om afskaffelse af anpartsselskaber med det samme.

8) Bemærkning:

Det kan blive dyrt at afskaffe IVS, da omkostningerne til tvangsopløsninger bliver høje.

Kommentar:

Afskaffelsen af iværksætterselskabsformen forventes at medføre, at et væsentligt antal iværksætterselskaber vil blive tvangsopløst. Dette vil medføre udgifter for Erhvervsstyrelsen og skifteretterne. Udgifterne vil imidlertid blive afholdt inden for henholdsvis Erhvervsministeriets og Justitsministeriets eksisterende økonomiske rammer, og det kræver derfor ikke yderligere bevilling på finansloven.

Afskaffelsen af iværksætterselskabsformen medfører imidlertid, at de løbende udgifter til tvangsopløsning af iværksætterselskaber i henholdsvis Erhvervsstyrelsen og skifteretterne ophører.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Det bør fremhæves, at sagsbehandlingstiden hos Erhvervsstyrelsen i øjeblikket er historisk høj. Uden tilførsel af flere ressourcer til Erhvervsstyrelsen og skifteretterne frem mod 2021 vil denne sagsbehandlingstid blive forlænget væsentligt, hvis ikke der tilføres ressourcer. Det vil være til skade for alle danske virksomheder, der skal

bruge Erhvervsstyrelsens og skifteretternes kompetencer. Der kan desuden komme afledte effekter for andre myndigheder og borgere.

9) Bemærkning:

Lovforslagets § 4, stk. 3 og 4 indeholder regler, der ikke giver mening. Det har aldrig været muligt at stifte IVS ved fusion eller spaltning, da begge dele medfører apportindskud, hvilket strider mod selskabslovens § 357 a, stk. 2.

Kommentar:

Denne opfattelse beror på en misforståelse. Erhvervsstyrelsen har oplyst mig, at det efter styrelsens opfattelse er muligt for et iværksætterselskab at være det fortsættende selskab i en fusion eller spaltning. Det skyldes, at selskabslovens regler om anpartsselskaber finder anvendelse på iværksætterselskaber, medmindre andet er fastsat i loven.

Erhvervsstyrelsen har endvidere oplyst, at det også er muligt at foretage en kapitalforhøjelse i iværksætterselskabet i forbindelse hermed. Reglerne i selskabslovens kapitel 10 om kapitalforhøjelser finder ikke anvendelse for forhøjelser i forbindelse med fusioner og spaltninger, jf. selskabslovens §§ 250, stk. 5 og 268, stk. 5, idet hensynene bag reglerne om kapitalforhøjelse varetages af de regler der finder anvendelse i fusioner og spaltninger.

Dette gør sig tilsvarende gældende for kapitalforhøjelser i iværksætterselskaber i forbindelse med fusioner og spaltninger, og Erhvervsstyrelsen har derfor ud fra en formålsfortolkning vurderet, at selskabslovens § 357 a, stk. 2, 2. pkt. ikke finder anvendelse for fusioner og spaltninger, da reglerne om fusioner og spaltninger på dette punkt går forud for forbuddet mod apportindskud. Jeg henholder mig til Erhvervsstyrelsens bemærkninger.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Det er en meget overraskende fortolkning, som der efter min vurdering ikke er retskildemæssigt belæg for, hverken i bestemmelsens ordlyd eller i lovens forarbejder. Da den er til gunst for iværksætterne, er det dog ikke problematisk. Det er derimod problematisk, at denne ikke før nu er blevet meldt offentligt ud. En så vigtig og begunstigende fortolkning burde Erhvervsstyrelsen efter min vurdering have udsendt en nyhed om.

10) Bemærkning:

Lovforslagets afskaffelse af IVS-definitionen medfører, at IVS kan have selskabskapital over 50.000 DKK, og at IVS kan eksistere i 2 år, uden at de er defineret noget sted.

Kommentar:

Ja, det er korrekt. Lovforslaget medfører, at de eksisterende iværksætterselskaber kan have en selskabskapital på over 50.000 kr., indtil de omregistrerer sig til anpartsselskaber eller opløses, når den 2-årige overgangsperiode udløber.

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Fint. Jeg finder det fortsat u hensigtsmæssigt, at IVS ikke er defineret noget sted, selv om det kan eksistere i 2 år efter en evt. vedtagelse af L 190.

Med venlig hilsen

Rasmus Jarlov

Kommentar fra Troels Michael Lilja:

Og nu med venlig hilsen fra Troels Michael Lilja.

